

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **A. B.**, bývajúceho v **Ň.**, proti žalovanej **Z. V.**, so sídlom vo **V.**, zastúpenej JUDr. **S. H.**, advokátom v **H.**, **o určenie neplatnosti výpovede**, vedenej na Okresnom súde Humenné pod sp.zn. 11 C 147/2004, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 13. marca 2008 sp.zn. 7 Co 27/2007 rozhodol

t a k t o :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Prešove z 31. marca 2008 sp.zn. 7 Co 27/2007 **z r u š u j e** a vec mu vracia na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Humenné rozsudkom z 23. novembra 2006 č.k. 11 C 147/2004-142 zamietol žalobu o určenie neplatnosti výpovede danej žalobcovi 13. januára 2004. Žalobu zamietol pre nemožnosť aplikácie ustanovenia § 66 Zákonníka práce, pretože žalobca neoznámil žalovanej, že je občanom s ťažkým zdravotným postihnutím. Ďalším dôvodom zamietnutia žaloby bolo nesplnenie kvalifikačných predpokladov žalobcu pre prácu učiteľa druhého stupňa. Žalobca má ukončené stredoškolské vzdelanie, pre prácu učiteľa druhého stupňa sa vyžaduje vysokoškolské štúdium.

Na odvolanie žalobcu Krajský súd v Prešove rozsudkom z 13. marca 2008 sp. zn. 7 Co 27/2007 rozsudok súdu prvého stupňa zmenil tak, že žalobe o určenie neplatnosti výpovede vyhovel. Vo zvyšku rozsudok zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že prvostupňový súd otázku platnosti výpovede nesprávne posúdil. Uviedol, že žalobcovi ako občanovi s ťažkým zdravotným postihnutím

Zákonník práce poskytoval v čase dania výpovede zvýšenú právnu ochranu. Vyplýva to z ustanovenia § 66 Zákonníka práce, podľa ktorého takémuto zamestnancovi mohol dať zamestnávateľ výpoveď len s predchádzajúcim súhlasom príslušného úradu, ktorý podľa názoru odvolacieho súdu je hmotnoprávnou podmienkou výpovede. Rozhodujúci čas pre posúdenie otázky, či je potrebný súhlas príslušného úradu je okamih, keď je výpoveď dávaná, resp. doručovaná. Je preto právne bezvýznamné, či žalovaná (zamestnávateľ) o rozhodnutí, ktorým bol žalobca (zamestnanec) uznaný za osobu so zmenenou pracovnou schopnosťou, vedela alebo nie. Ak k výpovedi nebol daný zákonom predpísaný súhlas je potrebné tento jednostranný právny úkon žalovanej považovať za neplatný bez ohľadu na splnenie alebo nesplnenie predpokladov ustanovených právnymi predpismi na výkon dohodnutej práce zo strany žalobcu.

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala dovolanie žalovaná. Rozsudok navrhla zrušiť a vec vrátiť odvolaciemu súdu na ďalšie konanie. Dovolanie odôvodnila nesprávnym právnym posúdením veci odvolacím súdom. Nesúhlasila s právnym názorom odvolacieho súdu k aplikácii ustanovenia § 66 Zákonníka práce, že pri jeho realizácii nie je potrebné, aby sa vedomosť o zmenenej pracovnej schopnosti zamestnanca alebo o zmenenej pracovnej schopnosti zamestnanca s ťažším zdravotným postihnutím dostali do dispozície zamestnávateľa. Spôsob získania informácie je možný iba použitím oznamovania a preukazovania zmenenej pracovnej schopnosti samotným zamestnancom ak chce použiť ochranu podľa Zákonníka práce. Jednoznačne je preto spolu s § 66 potrebné aplikovať najbližšie ustanovenie Zákonníka práce a analogicky ho použiť a za takéto ustanovenie považovala § 40 ods. 6 Zákonníka práce, ktorý priznáva ochranu tehotnej zamestnankyni avšak len za predpokladu písomného informovania o svojom tehotenstve a predloženia lekárskeho potvrdenia. V ďalšom žalovaná trvala na tom, že žalobcovi bola daná výpoveď podľa § 63 ods. 1 písm. d/ bodu 1. Zákonníka práce dôvodne, keďže nespĺňa predpoklady ustanovené právnymi predpismi na výkon dohodnutej práce.

Žalobca sa k dovolaniu nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 238 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho

pojdnávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok odvolacieho súdu a dospel k záveru, že dovolanie žalovanej je dôvodné.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V zmysle ustanovenia § 241 ods. 2 O.s.p. môže byť dovolanie podané iba z dôvodov, že a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 O.s.p., b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c/ rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací súd je viazaný nielen rozsahom dovolania, ale i v dovolaní uplatnenými dovolacími dôvodmi. Obligatórne (§ 242 ods. 1 O.s.p.) sa zaoberá procesnými vadami uvedenými v § 237 O.s.p. a tiež tzv. inými vadami konania, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Dovolacie dôvody pritom neposudzuje len podľa toho, ako ich dovolateľ označil, ale podľa obsahu tohto opravného prostriedku.

Vzhľadom na zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 veta druhá O.s.p.) skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p., zaoberal sa dovolací súd predovšetkým otázkou, či konanie v tejto veci nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 písm. a/ až g/ O.s.p. Dovolateľka žiadnu z týchto väd nenamietala a jej existencia nevyšla v dovolacom konaní najavo.

Inou vadou konania, na ktorú musí dovolací súd prihliadnuť aj vtedy, ak nie je v dovolaní namietaná, je procesná vada, ktorá na rozdiel od väd taxatívne vymenovaných v § 237 O.s.p. nezakladá zmätočnosť rozhodnutia. Jej dôsledkom je vecná nesprávnosť, ktorej základom je porušenie procesných ustanovení upravujúcich postup súdu v občianskom súdnom konaní. Ani vadu tejto povahy dovolateľka nenamietala a ani dovolací súd jej existenciu z obsahu spisu nezistil.

Dovolateľka namietala, že zmeňujúci rozsudok odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav. Dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny právny

predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho interpretoval alebo zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

Podľa § 66 Zákonníka práce (účinného v čase dania výpovede) zamestnancovi so zmenenou pracovnou schopnosťou a zamestnancovi so zmenenou pracovnou schopnosťou s ťažším zdravotným postihnutím podľa osobitného predpisu (ďalej len "zamestnanec so zmenenou pracovnou schopnosťou") môže dať zamestnávateľ výpoveď len s predchádzajúcim súhlasom Národného úradu práce, inak je výpoveď neplatná. Tento súhlas sa nevyžaduje, ak ide o výpoveď dávanú zamestnancovi, ktorý dosiahol vek určený na nárok na starobný dôchodok, alebo z dôvodov ustanovených v § 63 ods. 1 písm. a/ a e/.

Oba nižšie sudy dostatočne zistili skutkový stav veci, z ktorého vyplýva, že žalobca pracoval ako učiteľ pre druhý stupeň základnej školy na základe pracovnej zmluvy zo 17. augusta 1999, na dobu neurčitú. Žalovaná listom zo dňa 13. januára 2004 dala žalobcovi výpoveď z pracovného pomeru podľa § 63 ods. 1 písm. d/ bodu 1. Zákonníka práce z dôvodu nespĺňania kvalifikačných predpokladov pre prácu učiteľa. Žalobca podal žalobu o neplatnosť výpovede na súd 28. mája 2004 a v priebehu konania doručil žalovanej rozhodnutie Okresného úradu v Medzilaborciach z 13. novembra 2003, ktorým bol uznaný za občana s ťažkým zdravotným postihnutím.

Odvolací súd založil svoje zmeňujúce rozhodnutie na tom, že nebola splnená základná hmotnoprávna podmienka platnosti výpovede uvedená v § 66 Zákonníka práce, a to predchádzajúci súhlas národného úradu práce s výpoveďou danou žalobcovi, pričom považoval za nerozhodujúce, či žalovaná mala vedomosť o zdravotnom stave žalobcu alebo nie.

Dovolací súd sa s názorom odvolacieho súdu nestotožňuje.

Ustanovenie § 66 Zákonníka práce ukladalo (ukladá aj v súčasnej dobe) zamestnávateľovi povinnosť dať výpoveď z pracovného pomeru zamestnancovi so zmenenou pracovnou schopnosťou len s predchádzajúcim súhlasom príslušného úradu práce. Z toho logicky vyplýva, že aby zamestnávateľ mohol žiadať predchádzajúci súhlas k výpovedi, musí mať vedomosť o tom, že sa jedná o zamestnanca so zmenenou pracovnou schopnosťou. Opačne by to znamenalo, že zamestnávateľ by pri každej výpovedi z pracovného pomeru

musel zisťovať, či sa nejedná o zamestnanca so zmenenou pracovnou schopnosťou a zároveň žiadať súhlas k výpovedi.

V čase doručenia výpovede žalobcovi Zákonník práce nedefinoval pojem zamestnanca so zmenenou pracovnou schopnosťou. V ustanovení § 40 ods. 6 definoval iba pojem tehotnej ženy, za ktorú pre účely zákona považoval zamestnankyňu, ktorá svojho zamestnávateľa písomne informovala o svojom stave a predložila o tom lekárske potvrdenie. Preto sa dovolací súd v tejto časti stotožnil s názorom žalovanej o použití analógie tohto ustanovenia na daný predmet sporu. Túto medzeru v zákone doplnil zákonodarca odsekom 8 citovaného ustanovenia (zákon č. 348/2007 Z.z.), keď za zamestnanca so zdravotným postihnutím na účely tohto zákona považuje zamestnanca uznaného za invalidného podľa osobitného predpisu, ktorý svojmu zamestnávateľovi predloží rozhodnutie o invalidnom dôchodku.

Konanie žalobcu, ktorý doručil žalovanej rozhodnutie o ťažkom zdravotnom postihnutí až v priebehu konania na súde prvého stupňa nie je v súlade so základnými zásadami Zákonníka práce čl. 2 vety druhej, podľa ktorého výkon práv a povinností vyplývajúcich z pracovnoprávných vzťahov musí byť v súlade s dobrými mravmi; nikto nesmie tieto práva a povinnosti zneužívať na škodu druhého účastníka pracovnoprávneho vzťahu alebo spoluzamestnancov. Žalobca sa domáha súdnej ochrany, pričom sám porušil povinnosti vyplývajúce mu z pracovnoprávneho vzťahu, keď zamestnávateľovi neoznámil, že je občanom s ťažkým zdravotným postihnutím. Vyučoval telesnú výchovu, preto žalovaná nemala žiadnu pochybnosť o jeho zdravotnej spôsobilosti.

Vzhľadom na vyššie uvedené rozsudok odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci, preto Najvyšší súd Slovenskej republiky ho v celom rozsahu zrušil (od rozhodnutia vo veci samej je závislé rozhodnutie v zrušujúcej časti týkajúcej sa náhrady mzdy) a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 243b ods. 2 O.s.p.). V ďalšom konaní je právny názor dovolacieho súdu záväzný (§ 243d veta druhá O.s.p.).

Dovolací súd sa nezaoberal ďalšími dôvodmi dovolania spočívajúcimi v nesplnení kvalifikačných predpokladov žalobcu pre výkon práce učiteľa. Odvolací súd zmenil rozsudok prvostupňového súdu pre nesplnenie hmotnoprávnej podmienky výpovede a výpovedným dôvodom sa ďalej vôbec nezaoberal. Pretože táto časť nebola predmetom konania na odvolacom súde, nemohol ju dovolací súd v dovolacom konaní skúmať.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 30. júna 2009

JUDr. Eva Sakálová, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia : Jarmila Uhlířová